

Spišská Nová Ves

1. Ťažké kovy z baní sa hromadia v Ružíne

[30.05.2019; Korzár; REGIÓN; s. 7; Mária Šimoňáková]

2. TOXICKÉ KOPCE A JAZERÁ SA MENIA NA VEĽKÝ BIZNIS

[30.05.2019; Trend; Téma, Environmentálne záťaž; s. 10,11,12,13,14,15,16; Ján Kováč]

3. Po baniach na Spiši ostali ťažké kovy. Hromadia sa v Ružíne

[30.05.2019; spis.korzar.sme.sk; Spiš Korzár / Spravodajstvo zo Spiša; 00:00; Mária Šimoňáková]

4. Krátko zo športu

[29.05.2019; Noviny Poprad; nezaradené; s. 10; ppv]

5. Multižánrový festival v Spišskej sa blíži: Toto prinesie Basket Music fest

[29.05.2019; dnes24.sk; Spišská; 00:00; Dnes24.sk]

6. Oslávte so svojimi ratosľami ich sviatok: Veľký prehľad akcií ku Dňu detí v Poprade a okolí

[29.05.2019; dnes24.sk; Poprad; 00:00; Monika Gécziová]

7. Kráska z nášho mesta na FOTKÁCH: O titul najkrajšej Spišiačky zabojuje aj Vanesa

[29.05.2019; dnes24.sk; Spišská; 00:00; Jana Buvalová]

8. Medzinárodný deň detí? 7 atraktívnych akcií, ktoré môžete navštíviť v Spišskej a okolí

[29.05.2019; dnes24.sk; Spišská; 00:00; Jana Buvalová]

9. Cesty a mosty pod Tatrami čakajú rozsiahle opravy

[29.05.2019; spis.korzar.sme.sk; Spiš Korzár / Dopravný servis zo Spiša; 00:00; TASR]

10. V okrese Spišská si treba dať opäť bacha: Hrozia búrky, krupobitie aj intenzívne lejaky

[29.05.2019; dnes24.sk; Spišská; 00:00; Dnes24.sk]

TEXTY

Spišská Nová Ves

1. Ťažké kovy z baní sa hromadia v Ružíne

[30.05.2019; Korzár; REGIÓN; s. 7; Mária Šimoňáková]

DLHOROČNÝ RYBÁRJESŤ ÚLOVKY NEPRESTANE

Potvrdil to monitoring ministerstva.

SPIŠSKÁ NOVÁ VES. Hoci vo väčšine baní na Spiši sa už niekoľko desiatok rokov neťaží, stopy tejto činnosti sú v životnom prostredí ešte aj v súčasnosti. Potvrdzuje to aj najnovšia monitorovacia správa z dielne Ministerstva životného prostredia SR. Okrem iného hovorí o dlhodobom znečistení riek Hornád a Hnilec s vyššími koncentraciami ťažkých kovov ako sú olovo, zinok, arzén či antimón. Najnepriaznivejšie hodnoty výskytu ťažkých kovov vykazovali vzorky odobraté z usadenín v prítoku vodnej nádrže Ružíň. Rieka Hornád má zasa najhoršie ukazovatele pri meste Krompachy.

Problémom sú ťažké kovy

Ako sa v monitorovacej správe Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra uvádza, najnepriaznivejšia situácia je naďalej v oblastiach s výskytom rudných ložísk, hlavne v Smolníku (zvýšené obsahy železa, mangánu, hliníka, zinku, medi a kyslá reakcia vody v povrchovom toku), v Slovinkách (arzén, antimón) a Rudňanoch (antimón, meď). Na niektorých sledovaných objektoch možno pozorovať dlhodobé trendy zmeny koncentrácie rizikových zložiek. Podľa slov Dušana Bevilaquu, dlhoročného environmentalistu, vody z lokalít po banskej činnosti vykazovali už v minulosti zvýšené koncentrácie ťažkých kovov. Išlo o arzén, olovo, antimón, zinok, meď,

ale aj ortuť. Práve v prípade ortuti, ak sa premení na organokovovú, sa dokáže dostať do tiel rastlín a živočíchov. „Rudniansky potok, ktorý vteká do Hornádu, Slovinský potok, rieka Hnilec smerom od Smolníckej Huty, tie všetky zberajú vodu stekajúcu z banských diel. To všetko vteká do Ružína, kde sa to koncentruje,“ uviedol Bevilaqua. Zvýšené hodnoty prekypali aj primátorku Krompách Ivetu Rušinovú (nez.). Mesto pred časom s pomocou eurofondov zrekultivovalo skládku v priemyselnej časti mesta. „Niekdajšiu skládku sme zrekultivovali. Už by tam nemalo dochádzať k úniku ťažkých kovov do podlažia či vôd. Je smutné, že sa niečo také ešte deje v súvislosti s banskou činnosťou, ktorá tu už dvadsať rokov nefunguje. Musíme sa s tým zmieriť. Úžitok žiaden a len záťaž. Nemôže sa každý odsťahovať. Možno by bolo dobré zistiť, čo sa deje v zaplavených štôľňach. Je žiaduce to monitorovať. Nemôže to byť však na pleciach samosprávy, v tejto veci musí konať štát,“ uviedla krompašská primátorka. „Ružín je zberná nádoba svinstiev. Je rekreačná oblasť, je rajom rybárov. V mäse rýb sa nachádzajú stopy ťažkých kovov. Bolo by dobré pestovať plodiny, ktoré vyťahujú zo zeme ťažké kovy, aby sa nedostávali do potravinového reťazca. Bol by som rád, keby ľudia, ktorí tu žijú, boli takí bohatí, aby neboli odkázaní na pestovanie plodín na takejto pôde. Možno sú to iba stopy, ale zo stôp môže byť aj celý chodník. A čo sa týka rýb, tie treba loviť športovo, odfoťiť sa s úlovkom a pustiť späť do Ružína,“ zamyslel sa Bevilaqua.

Rybár s jedním úlovkom neprestane

Ján Šandorčín rybárči 40 rokov, z toho 35 na Ružíne. Neobáva sa, že by sa v rybách nachádzali ťažké kovy. „Niekoľko desaťročí sa už v baniach neťaží. Predpokladám, že tu nič také nie je. Čo chytím, to aj zjem. Mám už 70 rokov, chcem žiť do stovky a dovtedy tu budem chytať ryby. Nikdy som nepociťoval žiadne problémy, že som konzumoval tieto ryby,“ zdôraznil rybár. Riešení ako situáciu zlepšiť nie je veľa. Odborníci hovoria o neustálom monitorovaní. Vyčistiť dná a vody tokov je nereálne. Ostáva len veriť, že sa namerané negatívne hodnoty budú časom znižovať. „Pomôcť by v tom mohla nejaká nová technológia. Štúdie vedcov potom premietnuť do realizačnej fázy. Je to oblasť, na ktorú by sme mali myslieť pri žiadostiach o eurofondy,“ dodal Bevilaqua. Mária ŠIMOŇÁKOVÁ

MINISTERSTVO RIEŠI NA SPIŠI DESAŤ LOKALÍT

Ministerstvo životného prostredia prostredníctvom svojich organizácií monitoruje jednotlivé zložky životného prostredia, vrátane vodných tokov. Každoročne Štátny geologický ústav Dionýza Štúra vypracuje na základe výsledkov monitorovacieho systému životného prostredia informáciu o stave monitorovania geologických faktorov životného prostredia s poukázaním na hroziace havárie a možnosti predchádzania týmto haváriám. Ako uviedol Tomáš Ferenčák, hovorca ministerstva, vývoj znečistenia odborníci sledujú a v prípade významnej nepriaznivej situácie by boli informované orgány štátnej správy, obce a ďalšie zodpovedné inštitúcie, prípadne aj s návrhom možností riešenia zmiernenia dopadov nepriaznivých faktorov. V okolí uvedených vodných tokov sa nachádzajú aj environmentálne záťaž, ktoré v minulosti vznikali desiatky rokov. „Ich odstraňovanie sa pre ministerstvo životného prostredia stalo prioritou. Len v okolí riek Hornád a Hnilec na Spiši sa v súčasnosti rieši desať lokalít s pravdepodobnými alebo potvrdenými environmentálnymi záťažami, ktoré sú v štádiu prieskumu, sanácie alebo monitorovania. Celkovo na Slovensku je v rôznom štádiu rozpracovanosti viac ako 150 environmentálnych záťaž,“ uviedol Ferenčák.

[Späť na obsah]

2. TOXICKÉ KOPCE A JAZERÁ SA MENIA NA VEĽKÝ BIZNIS

[30.05.2019; Trend; Téma, Environmentálne záťaž; s. 10,11,12,13,14,15,16; Ján Kováč]

Sanácie sú doménou lokálnych geologických firiem. Tú najväčšiu zákazku chce vyhrať taliansko-slovenská skupina okolo Miroslava Remetu

Ján Kováč

Slovenská vláda spustila dosiaľ najväčšiu vlnu čistenia toxických území. Sú pozostatkami socializmu a v súčasnosti ohrozujú zdravie a životy ľudí či zvierat a ničia životné prostredie. Veľká špina sa zároveň mení na veľký štátny biznis. „Sanačné“ tendre sú dnes v plnom prúde. Najväčší z nich, za 40 miliónov eur, sa týka ropných jazier na Horehroní nad obcou Predajná.

Toxické jazerá na Horehroní sú aktuálne horúca vec. Miestni obyvatelia majú nádej, že sa konečne zbavia prvých dvoch. Tie sa nachádzajú nad obcou Predajná na úpätí Nízkyh Tatier. Ministerstvo životného prostredia si v týchto dňoch vyberá dodávateľa prieskumných a sanačných prác.

Jazerá v Predajnej vytvorila za socializmu štátna rafinéria Petrochema Dubová, aby ich mohla naplniť gudrónmi – odpadom zo spracovania ropy. Gudrón je podľa definície mäkký prírodný toxický asfalt, ktorý vzniká ako vedľajší produkt pri spracovaní ropy kyselinou sírovou.

Priamo v areáli Petrochemy v susednej obci Nemecká sú ďalšie dve gudrónové jazerá. Zatiaľ sa však majú odstraňovať len tie v Predajnej. Kam ich obsah vyvezuť? Do úvahy pripadá spálenie v cementárni, prípadne v elektrárni, alebo nejaký spôsob recyklácie. Projekt ešte môže narušiť a zbrzdiť hroziaci konflikt medzi ministerstvom životného prostredia a najlacnejším uchádzačom. Tým je združenie slovenskej firmy Uranpres a talianskej Ambientthesis s cenou 37,9 milióna eur. Reprezentuje ho spoluvlastník Uranpresu Miroslav Remeta.

Úzky okruh firiem

Toto združenie je, dá sa povedať, chybou v systéme. Biznis so sanáciami je doménou hŕstky slovenských a českých geologických firiem, ktoré dopĺňajú v zásade tri veľké odpadárske skupiny: EBA Alexeja Beljajeva a

Michala Lazara, AVE Daniela Křetinského a Romana Korbačku a nadnárodná skupina FCC s centrálou v Rakúsku a so silným zastúpením na Slovensku.

Zahraničná konkurencia sa v slovenských tendroch nedokáže presadiť, lebo ich podmienky sú veľmi prísne a detailné. Ak chce uchádzač uspieť, šéfom jeho tímu musí byť niekto, kto má viacero geologických oprávnení naraz, desaťročnú prax, a musí splňať mnohé ďalšie požiadavky.

Hovorca ministerstva životného prostredia Tomáš Ferenčák pre TREND presne nešpecifikoval, koľko takých osôb existuje. V reakcii uviedol, že úspešní uchádzači sú zverejnení v centrálnom registri zmlúv.

Podľa neho tendre vyhráva šesť slovenských firiem – Envigeo, HES – Comego, MM Revital, HGM-Žilina, Envirogroup a IN SITU P & R – a dvojica českých spoločností – Dekonta a Geotest. Expertov s požadovanou kvalifikáciou tak môže byť zhruba desiatka. Ide zároveň o uzavretý kruh, v ktorom sa ľudia navzájom poznajú. V takom prostredí reálne hrozí, že sa z trhu vytratí súťaživosť. Zvlášť v situácii, keď je na trhu dostatok štátnych zákaziek.

Papierovo platí, že ministerstvo dodávateľov vyberá prostredníctvom medzinárodných verejných súťaží. V realite sa však táto porcia s celkovou hodnotou v stovkách miliónov eur stáva kúskom pre lokálne firmy. Výhodou pre Slovensko je, že to vytvára priestor na rozvoj domácich geologických firiem. Nevýhodou môže byť nedostatočný tlak na cenu. Zároveň tým krajina prichádza o skúsenosti zo zahraničia, kde majú so sanáciami väčšiu prax.

Domáci majú navrch

Dostať sa do slovenských tendrov je zložité, ale nie nemožné, hovorí pre TREND Jiří Unčovský, vedúci úseku ekologických záťaží českej firmy Vodní zdroje Ekomonitor. Firma má na dosah jednu zo zákaziek, ktoré vyhodnocuje ministerstvo. Má najnižšiu cenu, no zmluva ešte nie je podpísaná. Podľa J. Unčovského

sú v niektorých krajinách podmienky tendrov prísne, inde voľnejšie. „Ak pravidlá zvoľníte, môžete dostať viac ponúk a nižšie ceny, ale nie je to pravidlo. Ak ich sprísните, firmy si tú kvalifikáciu dajú zaplatiť. Máte však istotu, že svoju robotu spravia poriadne a v požadovanej kvalite,“ vraví J. Unčovský.

Väčšie firmy, ktorým sa v štátnych tendroch darí, na pravidlá hry nereptajú. „Vzhľadom na náročné úlohy, ktoré vyplývajú z týchto zákaziek, sú požiadavky na odbornú kvalifikáciu primerané,“ reaguje člen predstavenstva spoločnosti Envigeo Jaroslav Schwarz. Rovnaký názor má Zdena Matiová, ktorá má v spoločnosti HGM-Žilina na starosti životné prostredie a geológiu.

Predstavitelia dvoch menších geologických firiem, ktorí z obavy o zákazky nechceli byť menovaní, si však myslia, že kritériá sú prestrelené, umelo nastavené a diskriminačné. Podľa nich eliminujú konkurenciu a zvyšujú ceny.

Ako dodávajú, problematická je predovšetkým požiadavka, aby mal zodpovedný riešiteľ oprávnenie súčasne na inžinierskogeologický a hydrogeologický prieskum i na chemické práce. Popri plnení iných náročných kritérií.

Podľa oslovených geológov je problém, keď ministerstvo všetky tieto oprávnenia požaduje od jednej osoby. Na zvládnutie projektu by podľa nich stačilo, keby na ňom pracovalo viacero expertov, z ktorých každý by bol špecialistom na jednu z oblastí.

Remeta s Talianmi

Ministerstvo životného prostredia je v komfortnej situácii, lebo tlak zahraničnej konkurencie na väčšie otvorenie tendrov je zatiaľ slabý. Výnimkou je azda len spomínaná chyba v systéme – združenie Uranpresu, ktoré ponúklo najnižšiu cenu v tendri na predajnianske jazerá.

Zástupcovia združenia na spoluprácu nepresvedčili slovenských ani českých expertov. Limitujúce podmienky sa pokúsili splniť prostredníctvom zahraničného odborníka. Vychádzali z toho, že pravidlá súťaže takúto možnosť na jednom mieste pripúšťajú. Problém je, že podmienky zmluvy v kombinácii s legislatívou ju fakticky zakazujú.

Ide o to, že zahraničný pracovník bez geologického oprávnenia môže podľa zákona vykonávať geologické práce len šesť mesiacov v roku. „Geologické úlohy, ktoré sa financujú z európskych peňazí v rámci operačného programu Kvalita životného prostredia, spravidla trvajú dlhšie, približne tri až päť rokov,“ spresňuje hovorca rezortu Tomáš Ferenčák.

Ministerstvo sa teda bude logicky pýtať, ako chce zahraničný expert riadiť triapolročný projekt, keď sa môže na Slovensku zdržať len pol roka. Uranpres bude zase hľadať argumenty, ako sa v súťaži udržať.

O čo ide v biznise

Uranpres je nástupcom štátnej firmy, ktorá počas socializmu okrem iného hľadala a skúmala uránové ložiská. Neskôr sa pretransformovala na výstavbu cestných tunelov a cez nesplatenú pohľadávku sa dostala k M. Remetovi.

Ten následne predal majoritný podiel monackému lekárovi a investorovi Michaelovi McNamarovi. Aj keď M. Remetovi zostal len minoritný podiel, Predajná je hlavne jeho projekt.

Na Horehroní totiž sleduje aj širšie podnikateľské záujmy. Cez firmu PTCHEM vlastní areál po skrachovanej Petrocheme. M. Remeta sa vo firme angažoval už pred konkurzom.

Ešte ako zástupca Istrokapitálu skupoval pohľadávky voči finančne vyčerpanej rafinérii. Následne Istrokapitál prostredníctvom týchto pohľadávok Petrochemu ovládol. A napokon ju predal ruským investorom. Pod ich vedením však Petrochema skrachovala. Keďže ju financovala Poštová banka z portfólia Istrokapitálu, fabrika sa vrátila do rúk tejto finančnej skupiny. A keď sa majetok Istrokapitálu delil, skončila v Remetových rukách. Areál podniku je v gudrónovom tendri Remetovou konkurenčnou výhodou. Je v ňom čistiareň, v ktorej PTCHEM už predtým čistil vodu z gudrónových jazier. Znečistenú vodu bolo treba odčerpávať, aby sa nepreliala ponad hrádzu. Čistiareň bude môcť využiť zrejme aj v tejto zákazke.

Chce vyrobiť olej

M. Remeta by chcel podľa informácií TRENDU aj samotné gudróny likvidovať v areáli Petrochemy, čím by ušetril na dopravných nákladoch. Spolieha sa na technológiu dunajskostredskej firmy Dron Industries, ktorá sa

špecializuje na recykláciu pneumatík. Podľa svojej internetovej stránky z nich vyrába tuhé, olejové aj plyné palivá, pričom využíva metódu tepelného štiepenia uhľovodíkov. S touto technológiou by chcela spracovať aj odpad z Predajnej.

Na svojej internetovej stránke firma píše, že so spoločnosťou PTCHEM od roku 2017 spolupracuje na vývoji technológie, ktorá by dokázala recyklovať aj gudrónový odpad. „Výskumno-vývojové oddelenie spoločnosti Dron Industries vyvinulo metódu a súbor technologických zariadení, pomocou ktorých sa neriešiteľný problém, teda recyklácia gudrónov, dostal do reálnej fázy,“ tvrdí firma.

Recyklujú pneumatiky

Dron Industries je spoločnosť takmer s dvojmiliónovými tržbami a so zaujímavým ziskom pred započítaním úrokov, daní a odpisov (EBITDA). Spracovanie gudrónov síce otestovala na svojich zariadeniach, ale je otázne, ako si poradí s desaťtisícami ton gudrónov v Predajnej. Podobné riešenie spracovania gudrónov s názvom BlowDec prezentuje na svojej internetovej stránke aj eseročka Roil Trade. Aj ona uvádza, že na základe vlastného patentu a zariadení dokáže vyrobiť z gudrónov vykurovací olej.

Ak by to nevyšlo, do úvahy prichádza odvoz gudrónov do talianskej spaľovne Ambientthesis. Je to veľká talianska firma s tržbami 82,1 milióna eur, ktorá sa špecializuje na odstraňovanie environmentálnych záťaží.

Pre M. Remetu má spracovanie gudrónov priamo v areáli Petrochemy ešte jednu veľkú výhodu: vybudované zariadenia bude môcť využiť aj v budúcnosti. V areáli fabriky v obci Nemecká sú totiž podľa medializovaných informácií ďalšie dve gudrónové jazerá. A aj tie sa budú zrejme odstraňovať.

Momentálne sa rieši, či to bude platiť PTCHEM alebo štát. Starosta Nemeckej Branislav Čižmárik dal na Okresný úrad v Banskej Bystrici návrh, aby túto zodpovednosť prevzal PTCHEM. Toto konanie sa zatiaľ neukončilo. Ani jeden z uchádzačov sa k prebiehajúcej súťaži vyjadriť nechcel.

Nevýhodou M. Remetu sú jeho „pokazené“ vzťahy s aktuálnou vládou. Remetova firma Dúha s talianskou firmou Salini Impregilo stavala diaľničný úsek Lietavská Lúčka – Dubná Skala. Predstavitelia tejto vlády a Národnej diaľničnej spoločnosti ich pre meškanie prác z výstavby „vyhnali“. Aj keď v Predajnej ide o úplne iný biznis a iné firmy, tento konflikt môže zavázať aj pri rozhodovaní o sanačnej zákazke pre Remetov Uranpres.

Geológovia a odpadári

Ak ministerstvo Uranpres vylúči, na rad sa dostane druhý v poradí, ktorým je česko-slovenské združenie dvoch veľkých odpadárskych skupín FCC a AVE a geologických firiem Geotest a Environcentrum. Jeho cena je o niečo vyššia – 40,1 milióna eur. Členovia združenia opakovane prechádzajú kvalifikačným sitom ministerstva životného prostredia, takže by bolo prekvapením, keby neprešli aj teraz. FCC a Environcentrum už gudróny odstraňovali zo skládky Kamenné srdce v Devínskej Novej Vsi. Spáliteľná časť odpadu podľa ministerstva putovala do cementárne Holcim (dnes CRH) v Rohožníku, kontaminovanú pôdu vraj po úprave umiestnili na skládke v Zohore.

Aké má tento záujemca úmysly dnes, nie je jasné. Plány FCC s gudrónmi v Predajnej nie sú známe. Predstavitelia všetkých štyroch slovenských cementární pre TREND uviedli, že so spaľovaním gudrónov nepočítajú a s FCC nemajú žiadnu dohodu. Do úvahy pripadá ešte aj uhoľná elektráreň vo Vojanoch. Hovorca Slovenských elektrární Miroslav Šarišský pripustil, že gudróny by mohli skončiť tam. Museli by však byť upravené tak, aby boli certifikovaným palivom. Ani elektrárne nemajú so žiadnym s uchádzačom záväznú dohodu.

Spôsob spracovania a likvidácie je v celom projekte veľmi dôležitý. Za zneškodnenie nebezpečného odpadu sa totiž platí dvesto až tristo eur za tonu. Pri odhadovanom objeme gudrónov v jazerách môže ich spálenie zhltnúť aj polovicu celkových nákladov. Spracovanie gudrónov bude závisieť aj od ich zloženia, ktoré sa ešte bude testovať.

Úspešný dodávateľ najskôr vypracuje projekt a spraví dodatočný geologický prieskum. Potom odčerpá vodu z povrchu jazera. Bude nasledovať pilotná skúška sanácie, a ak dopadne úspešne, uchádzač sa môže naplno pustiť do odstraňovania záťaže. V tendri je aj tretí uchádzač – česká firma Geosan Group. Má však najvyššiu cenu, takže jej šance sú nízke.

Sanácií pribudne

Treba oceniť, že odstraňovanie starých škôd sa pohlo dopredu. Štát vyčlenil na obdobie rokov 2016 až 2021 na sanácie 180 miliónov eur. Vráťane prieskumov a monitoringu má ísť až o 210 miliónov eur. Hlavným zdrojom majú byť eurofondy. V predchádzajúcom období to bolo menej. Plán masívneho odstraňovania záťaží sa vtedy len rozbíhal. Najväčším projektom bolo odstránenie gudrónovej skládky v Devínskej Novej Vsi.

V aktuálnom období 2014 až 2020 je po Predajnej druhou najväčšou záťažou skládka chemického odpadu, ktorý do bratislavskej Vrakune vyviezli niekdajšie Chemické závody Juraja Dimitrova. Podľa geologických meraní odpad znečistil podzemné vody a od roku 2002 platí zákaz používať podzemnú vodu na polievanie. Rezort životného prostredia si za necelých tridsať miliónov eur objednal vybudovanie podzemných stien, ktoré oddelia chemický odpad od okolitého prostredia.

Čo skôr

Tieto prípady sú síce mediálne najznámejšie a finančne najzaujímavejšie, celkovo je však lokalít, ktoré sa idú čistiť, oveľa viac. Ministerstvo rozdelilo zhruba štyridsať záťaží do štyroch veľkých súťaží, v ktorých ide takmer o sto miliónov eur. Verejné zákazky sú tým najspoľahlivejším zdrojom, keď chce mať človek prehľad o vládnom programe sanácií.

O strategické dokumenty rezortu sa veľmi opierať nedá, lebo nehovoria, ktoré lokality sú najpotrebnejšie a treba ich spraviť akútne. Ministerský think-tank Inštitút environmentálnej politiky odporúča upraviť výber priorít, „aby Slovensko bolo schopné určiť a sanovať v prvom rade tie environmentálne záťaže, ktoré najviac ohrozujú obyvateľstvo a životné prostredie“, uvádza inštitúcia v revízii výdavkov na životné prostredie.

Ministerstvo si síce rozdeľuje záťaže podľa priorít, lenže tých s najvyššou prioritou je 140 a nie je jasné, ktoré z nich sú najpotrebnejšie. Rezortu to vyčíta aj Implementačná jednotka (IJ) – inštitúcia úradu vlády, ktorá sleduje,

ako iné organizácie plnia odporúčania štátnych analytikov. Aj IJ odporúča jasnejší výber priorít. Odporúča vypracovať poradie projektov na sanáciu s bodovým hodnotením.

Napríklad súťaž na prvý balík sanácií sa orientovala najmä na železničný sektor. Štrnásť z osemnástich lokalít, ktoré sa mali čistiť, boli železničné depá. Nie je jasné, na základe akých kritérií dostali práve depá prednosť pred ostatnými lokalitami.

Nový biznis vo výhľade

Z prehľadu zákaziek je zrejmé aj to, že veľa nového biznisu už nepribudne. Ukončené a prebiehajúce tendre majú hodnotu 150 miliónov eur, celkový rozpočet do roku 2021 je 180 miliónov eur. Rokom 2021 sa začne ďalšie eurofondové obdobie, v ktorom sa nájdu peniaze na ďalšie sanácie. Rezort si v tomto období objednáva geologické prieskumy v ďalších sto lokalitách, ktoré rozdelil do dvoch veľkých tendrov. Jeden z nich už aj uzavrel. Víťazi opäť vzišli z úzkej skupiny geologických firiem, ktoré disponujú vzácnymi oprávneniami. Tie isté firmy súťažajú aj v druhom tendri, ktorý sa zatiaľ neuzavrel.

Príbeh Petrochemy a ropných jazier

1995

Štát v privatizácii predáva Petrochemu. Podľa medializovaných informácií fabriku na Horehroní získavajú jej manažéri a mečiarovský privatizér Karol Konárik cez akciovku Petrochema. V privatizačnej zmluve sa riešia aj ekologické dlhy vrátane jazier v Predajnej. Zástupca jedného z bývalých majiteľov Petrochemy však tvrdí, že firma nemala ani pred svojím krachom záväzok odstrániť gudrónové jamy, iba z nich odčerpávať vodu.

2001

K. Konárik predáva svojich 55 percent v Petrocheme manažérskej eseročke Alfa Trading, ktorá bola dovtedy minoritným vlastníkom. Alfa Trading v ďalšom roku odkupuje aj zamestnanecké akcie.

2003

Alfa Trading hľadá pre Petrochemu investora. Podnik má problémy s financovaním výroby, dodávateľa ropy žiadajú platby vopred, banky splatenie časti úverov.

2004

Do firmy vstupuje nový akcionár – česká firma so slovenskými majiteľmi Synecta. Do rafinérie vložila 55 miliónov korún, napriek tomu sa výroba v tomto roku končí.

2004

Petrochema potrebuje novú spaľovňu na likvidáciu gudrónov. Staré zariadenie totiž od nasledujúceho roka prestane plniť limity. Obyvatelia Dubovej a ďalších obcí to však zastavili, lebo navrhnutá spaľovňa mala byť nadregionálna, mal sa do nej zväzť aj odpad z iných krajov.

2005

Petrochemu kupuje od firiem Synecta a Alfa Trading ďalšia česká firma, Annectis. Očakáva vysoké zisky, ale ani jej sa nepodarí nájsť silného investora a zabezpečiť dodávky ropy.

2005

Petrocheme hrozí konkurz. Špedičná firma Express Slovakia „Medzinárodná preprava“ žiada o vyrovnanie dlhov. Väčšina zamestnancov nepracuje a dostáva znížené mzdy.

2005

Začína sa éra investičnej skupiny Istrokapitál. Tá cez svoju firmu Ekofin Slovakia kupuje od Express Slovakia pohľadávky voči Petrocheme, čím odvracia jej konkurz. Kupuje aj ďalšie pohľadávky VÚB a Dexia banky.

2006

Vlastníkom Petrochemy sa stáva firma Petroinvest. Jej majiteľom je cyperská firma blízka Istrokapitálu – Thorkell Holdings. Členom dozornej rady sa stáva jeden z vtedajších lídrov Istrokapitálu, Miroslav Remeta. Financujúcou bankou Petrochemy sa stáva Poštová banka z portfólia Istrokapitálu.

2006

Petrochema sa uchádza o štátny kontrakt na skladovanie ropy. Správa štátnych hmotných rezerv však napokon vyhlásený tender ruší.

2008

Istrokapitál do Petrochemy púšťa nového majiteľa – firmu Petroenergy. Vlastnia ju ruskí podnikatelia cez švajčiarsku firmu Omeco Group. Nový majiteľ má splácať úver Poštovej banky.

2009

Ani Rusi si s Petrochemou neporadili. Firma bankrotuje po tom, ako jej ruský gigant Gazpromexport prestal sprostredkovať dodávky ropy. Zrejme sa nevedeli dohodnúť na obchodných podmienkach.

2010

Majetok Petrochemy v rámci konkurzného konania smeruje naspäť k zoskupeniu Istrokapitál cez úver Poštovej banky. Tá bola členom veriteľského výboru, ktorý odsúhlasil predaj fabriky firme PTCHEM. Tú najskôr vlastní cyperská firma Hilbe Holdings, neskôr Energochemica SE, chemický holding Istrokapitálu.

2015

M. Remeta si pri delení aktív Istrokapitálu berie areál Petrochemy. Jeho firma Cerodi Trading nadobúda obchodný podiel vo firme PTCHEM, ktorá areál vlastní.

2016

PTCHEM predáva časť areálu inej Remetovej firme – Ekofinu Slovakia. Tej, ktorá desať rokov predtým skupovala pohľadávky voči Petrocheme, aby ju neskôr ovládol Istrokapitál.

2016

Ďalšiu časť areálu predáva firme PTCHEM Sulfurex. Jeho majiteľom je firma Pride Holdings & Investments so sídlom na Britských Panenských ostrovoch. Jej konateľ Miroslav Šuba pôsobil vo viacerých biznisoch Istrokapitálu a M. Remetu. Podľa informácií TRENDU však za týmto biznisom stoja podnikatelia z Ukrajiny.

2019

Firma Uranpres, v ktorej má M. Remeta nepriamy podiel, je finalistom 40-miliónovej súťaže o likvidáciu gudrónových jám v Predajnej.

Najväčšie environmentálne záťaže (odhad nákladov mil. €)

Stará Ľubovňa skládka Skalka 2,1

Dolný Kubín stará skládka priemyselného odpadu 3,2

Púchov depo 2

Myjava skládka galvanických kalov– Holičov vrch 5,4

Spišská Nová Ves rušňové depo 3,1

Predajná gudrónové jazerá 39,4

Bošany skládka koželužní I a II 5,5

Stará Turá skládka komunálneho odpadu Drahý vrch 3,3

Horné Naštice skládka popoľčeka 2,8

Piešťany kasárne 2,7

Sliač letecké kasárne 2

Zlaté Moravce bývalý areál Calexu 4,8

Bratislava-Petržalka Kopčianska ul. pri vojenskom cintoríne 1,8

Sliač letisko produktovod 1,9

Leopoldov rušňové depo 1,8

Čierne Kľačany skládka priemyselného a komunálneho odpadu 2,5

Bratislava-Vrakuňa skládka Chemické závody Juraja Dimitrova 30

Veľké Úľany obecná skládka priemyselného a komunálneho odpadu 3,9

Zlaté Klasy skládka priemyselného a komunálneho odpadu 3,3

Nové Zámky rušňové depo 2

Komárno Harčáš 2,3

Zubrohľava kalové pole ZŤS Námestovo 2,5

Prešov rušňové depo 1,8

Poproč Petrova dolina 2,3

Košice-Juh rušňové depo 1,9

Najväčší dodávatelia sanačných prác

	Tržby (mil. €)	Zisk po zdanení (mil. €)
FCC Slovensko	27	2,6
Dekonta (Česko) 1	19,9	0,5
EBA 1	14,8	0,3
AVE SK odpadové hospodárstvo	11,8	0,7
Envigeo	11,7	0,3
Envirogroup	2,3	0,4
Odos	2,1	0,5
Dekonta Slovensko	2,1	0,4
MM Revital	1,5	0,2
Geo Slovakia	1,2	0
HES – Comego 1	0,8	-0,2
HGM-Žilina	0,8	0
Geotest (Česko) 1	9,7	0,4
IN SITU P & R 1	0,3	0

Pozn.: 1 - Údaj je za rok 2017, pri ostatných firmách je za rok 2018.

PRAMEN: Finstat.sk

Jedna z najväčších ekologických záťaží, horehronské gudrónové jazerá, by mala začať miznúť

180 mil. € vyčlenil štát v rokoch 2016 až 2021 na odstraňovanie starých environmentálnych záťaží

Foto:

Na Slovensku pôsobia tri veľké odpadárske skupiny: EBA Alexeja Beljajeva (na snímke vľavo) a Michala Lazara, AVE Daniela Křetinského (vpravo) a Romana Korbačku a nadnárodná skupina FCC.

Skládka Koželužní v Bošanoch

Skládka galvanických kalov pri Myjave

Gudrónové jazerá pri Predajnej na Horehroní

Petrochema v šesťdesiatych rokoch minulého storočia

[Späť na obsah]

3. Po baniach na Spiši ostali ťažké kovy. Hromadia sa v Ružíne

[30.05.2019; spis.korzar.sme.sk; Spiš Korzár / Spravodajstvo zo Spiša; 00:00; Mária Šimoňáková]

<https://spis.korzar.sme.sk/c/22133181/po-baniach-na-spisi-ostali-tazke-kovy-hromadia-sa-v-ruzine.html>

Potvrdil to monitoring ministerstva.

Baníctvo je na Spiši v útlme, ťažké kovy ostávajú v prostredí

(3 fotografie)

SPIŠSKÁ NOVÁ VES. Hoci vo väčšine baní na Spiši sa už niekoľko desiatok rokov neťaží, stopy tejto činnosti sú v životnom prostredí ešte aj v súčasnosti.

Potvrdzuje to aj najnovšia monitorovacia správa z dielne Ministerstva životného prostredia SR.

Okrem iného hovorí o dlhodobom znečistení riek Hornád a Hnilec s vyššími koncentraciami ťažkých kovov ako sú olovo, zinok, arzén či antimón.

Najnepriaznivejšie hodnoty výskytu ťažkých kovov vykazovali vzorky odobraté z usadenín v prítoku vodnej nádrže Ružín.

Rieka Hornád má zasa najhoršie ukazovatele pri meste Krompachy.

Problémom sú ťažké kovy

Ako sa v monitorovacej správe Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra uvádza, najnepriaznivejšia situácia je naďalej v oblastiach s výskytom rudných ložísk, hlavne v Smolníku (zvýšené obsahy železa, mangánu, hliníka, zinku, medi a kyslá reakcia vody v povrchovom toku), v Slovinkách (arzén, antimón) a Rudňanoch (antimón, meď).

Na niektorých sledovaných objektoch možno pozorovať dlhodobé trendy zmeny koncentrácie rizikových zložiek.

Podľa slov Dušana Bevilaqua, dlhoročného environmentalistu, vody z lokalít po banskej činnosti vykazovali už v minulosti zvýšené koncentrácie ťažkých kovov.

Išlo o arzén, olovo, antimón, zinok, meď, ale aj ortuť. Práve v prípade ortuti, ak sa premení na organokovovú, sa dokáže dostať do tiel rastlín a živočíchov.

((piano))

„Rudniansky potok, ktorý vteká do Hornádu, Slovinský potok, rieka Hnilec smerom od Smolníckej Huty, tie všetky zberajú vodu stekajúcu z banských diel. To všetko vteká do Ružína, kde sa to koncentruje,“ uviedol Bevilaqua.

Nemôže sa odtiaľ každý odsťahovať

Zvýšené hodnoty prekvapili aj primátorku Krompách Ivetu Rušinovú (nez.).

Mesto pred časom s pomocou eurofondov zrekultivovalo skládku v priemyselnej časti mesta.

„Niekdajšiu skládku sme zrekultivovali. Už by tam nemalo dochádzať k úniku ťažkých kovov do podlažia či vôd. Je smutné, že sa niečo také ešte deje v súvislosti s banskou činnosťou, ktorá tu už dvadsať rokov nefunguje. Musíme sa s tým zmieriť. Úžitok žiaden a len záťaž. Nemôže sa každý odsťahovať. Možno by bolo dobré zistiť, čo sa deje v zaplavených štôľňach. Je žiaduce to monitorovať. Nemôže to byť však na pleciach samosprávy, v tejto veci musí konať štát,“ uviedla krompašská primátorka.

„Ružín je zberná nádoba svinstiev. Je rekreačná oblasť, je rajom rybárov. V mäse rýb sa nachádzajú stopy ťažkých kovov. Bolo by dobré pestovať plodiny, ktoré vyťahujú zo zeme ťažké kovy, aby sa nedostávali do potravinového reťazca. Bol by som rád, keby ľudia, ktorí tu žijú, boli takí bohatí, aby neboli odkázaní na pestovanie plodín na takejto pôde. Možno sú to iba stopy, ale zo stôp môže byť aj celý chodník. A čo sa týka rýb, tie treba loviť športovo, odfotiť sa s úlovkom a pustiť späť do Ružína,“ zamyslel sa Bevilaqua.

Rybár s jedným úlovkom neprestane

Ján Šandorčín rybárči 40 rokov, z toho 35 na Ružíne. Neobáva sa, že by sa v rybách nachádzali ťažké kovy.

„Niekoľko desaťročí sa už v baniach neťaží. Predpokladám, že tu nič také nie je. Čo chytím, to aj zjem. Mám už 70 rokov, chcem žiť do stovky a dovedy tu budem chytat' ryby. Nikdy som nepociťoval žiadne problémy, že som konzumoval tieto ryby,“ zdôraznil rybár.

Riešení ako situáciu zlepšiť nie je veľa. Odborníci hovoria o neustálom monitorovaní.

Vyčistiť dná a vody tokov je nereálne. Ostáva len veriť, že sa namerané negatívne hodnoty budú časom znižovať.

„Pomôcť by v tom mohla nejaká nová technológia. Štúdie vedcov potom premietnuť do realizačnej fázy. Je to oblasť, na ktorú by sme mali myslieť pri žiadostiach o eurofondy,“ dodal Bevilaqua.

Ministerstvo rieši na Spiši desať lokalít

Ministerstvo životného prostredia prostredníctvom svojich organizácií monitoruje jednotlivé zložky životného prostredia, vrátane vodných tokov.

Každoročne Štátny geologický ústav Dionýza Štúra vypracuje na základe výsledkov monitorovacieho systému životného prostredia informáciu o stave monitorovania geologických faktorov životného prostredia s poukázaním na hroziace havárie a možnosti predchádzania týmto haváriám.

Ako uviedol Tomáš Ferenčák, hovorca ministerstva, vývoj znečistenia odborníci sledujú a v prípade významnej nepriaznivej situácie by boli informované orgány štátnej správy, obce a ďalšie zodpovedné inštitúcie, prípadne aj s návrhom možností riešenia zmiernenia dopadov nepriaznivých faktorov.

V okolí uvedených vodných tokov sa nachádzajú aj environmentálne záťaž, ktoré v minulosti vznikali desiatky rokov.

„Ich odstraňovanie sa pre ministerstvo životného prostredia stalo prioritou. Len v okolí riek Hornád a Hnilec na Spiši sa v súčasnosti rieši desať lokalít s pravdepodobnými alebo potvrdenými environmentálnymi záťažami, ktoré sú v štádiu prieskumu, sanácie alebo monitorovania. Celkovo na Slovensku je v rôznom štádiu rozpracovanosti viac ako 150 environmentálnych záťaž,“ uviedol Ferenčák.

[Späť na obsah]

4. Krátko zo športu

[29.05.2019; Noviny Poprad; nezaradené; s. 10; ppv]

* HOKEJOVÝ klub Poprad nedávno predstavil ďalšiu posilu do útoku a bude ňou úplne prvý Nór s kamzíkom na hrudi v histórii klubu - 25-ročný rodák z Osla a urastený nórsky reprezentant Jørgen Karterud, ktorý pôsobil naposledy vo švédскеj súťaži Allsvenskan.

* KADETKY VK Junior 2012 Poprad absolvovali cez víkend záverečný turnaj MSR v **Spišskej Novej Vsi**. Postupne prehrali s tímom Bilíkova Bratislava 0:3, zvíťazili nad Žilinou 3:1 a o semifinále ich obral Prešov, ktorý zvíťazil 3:2. Popradčanky prehrali aj v prelínačke s Liptovským Hrádkom 0:3 a v zápase o 7. miesto porazili domácu **Spišskú Novú Ves** 3:2. Na majstrovstvách Slovenska si zahrajú aj najmladší žiaci, ktorí do Prešova 8. – 9. júna postúpili z prvého miesta na Východe.

* FUTBALISTI ŠK Zemedar Poprad – Stráže v nedeľu na domácej pôde porazili suverénneho lídra 6. OMV ligy z Vikartoviec 1:0 v rámci 23. kola. V nedeľu 2. júna pocestujú Strážania do Toporca.

* V PONDELOK 27. mája sa vo Veľkej odohralo finále okresného kola a zároveň Športovej olympiády mesta Poprad v malom futbale starších žiakov. Z víťazstva sa tešila domáca ZŠ s MŠ A. V. Scherfela.

* V PIATOK 24. mája sa v priestoroch areálu ZŠ Jarná uskutočnilo finále okresného kola v malom futbale starších žiakov. Štyri tímy bojovali o postup na krajské kolo, ktoré bude 31. mája v Bardejove. Z víťazstva sa tešila ZŠ Dostojevského pred ZŠ Tajovského, ZŠ v Ždiari a domácou ZŠ Jarná Poprad.

* MINULÝ týždeň v pondelok a v utorok sa družstvo žiakov zo ZŠ Vagonárska v Spišskej Sobote zúčastnilo finále školských Majstrovstiev Slovenska vo florbale. V základnej skupine B vyhralo postupne nad rovesníkmi z Nových Zámkov 4:0, nad L. Mikulášom 5:1 a Galantou 7:0 a postúpilo do semifinále, kde porazilo aj školu zo Zvolena 5:2. Po finálovej výhre nad Bratislavskou ZŠ s MŠ Kalinčiakova v pomere 3:1 sa Popradčania právom tešili z titulu školského Majstra Slovenska.

* V AUGUSTE budú Vysoké Tatry po druhýkrát dejiskom krátkeho, ale extrémneho výbehu na skokanský mostík na Štrbskom Plese zo série Red Bull 400. Registrácia na najnáročnejšiu bežeckú výzvu je už spustená online, pričom kapacita podujatia je 1000 účastníkov. Na štarte je miesto pre 600 mužských a 200 ženských pretekárov, priestor dostane aj 25 mužských a 25 zmiešaných štafiet.

* ŠTUDENTI Gymnázia na Kukučínovej ulici dominovali v rámci domáceho nultého ročníka okresného kola stredoškolských športových hier v streetballe a minivolejbale za účasti štyroch zmiešaných družstiev. Popradské gymnázium bude náš okres reprezentovať začiatkom júna na krajskom kole. (ppv)

[Späť na obsah]

5. Multižánrový festival v Spišskej sa blíži: Toto prinesie Basket Music fest

[29.05.2019; dnes24.sk; Spišská; 00:00; Dnes24.sk]

<https://spisska.dnes24.sk/multizanrovy-festival-v-spijskej-sa-blizi-toto-prinesie-basket-music-fest-331776>

Už onedlho odštartuje v Spišskej každoročné športovo-hudobné podujatie. Tešiť sa môžete na streetballový turnaj, tanečné či hudobné vystúpenia.

Basket Music fest je multižánrový festival, ktorý spája šport, hudbu, tanec, benefíciu a sprievodný program pre širokú verejnosť. Festival sa koná pod záštitou primátora mesta **Spišská Nová Ves** Pavla Bečarika, v spolupráci s mestom **Spišská Nová Ves**, Lesmi mesta SNV, STEZ SNV, MKC SNV a kapelou Smola a Hrušky.

Štrnásty ročník športovo – hudobného podujatia Basket Music fest v **Spišskej Novej Vsi** sa uskutoční v nedeľu 9. júna 2019 v Športovej hale v **Spišskej Novej Vsi** od 9:00 a vstup je ako každoročne zdarma.

Tento rok sa podľa slov organizátora festivalu Martina Hlavatého sa streetball turnaj vracia späť k svojim pôvodným voľnejším pravidlám a môžu sa ho zúčastniť akékoľvek tímy v kategóriách – open, young, mix a ženy. Nebudú chýbať divácky atraktívne súťaže slam dunk a trojkové hody. Finančný výťažok z registračného poplatku

sa využije na podporu projektu na ochranu prírody – Zasad' aleju, o ktorom sa môžu návštevníci dozvedieť aj počas festivalu, keďže sa po prvýkrát v sprievodnom programe predstavia aj domáce prírodné produktové značky, ktoré sa zaoberajú eko & enviro aktivitami.

Hudobné aj tanečné vystúpenia

„Práve tento projekt vzišiel z ich iniciatívy a rozbehli sa prípravy na jeho realizáciu, ktorú chce festival aj takýmto spôsobom podporiť,“ priblížil s tým, že v rámci ďalšieho sprievodného programu sa môžu návštevníci tešiť v exteriéri pred Športovou halou na ukážkové spojenie mladých talentov a subkultúr nášho mesta, kde bude celodenne prebiehať Outdoor Dance jam – tanečný hip hop jam & battle, Chill out zóna Klubu Mladých – hry a súťaže a Graffiti free jam.

Neodmysliteľnou súčasťou festivalu sú hudobné a tanečné vystúpenia, kde sa ako každoročne predstaví hlavný hosť, ale i domáca DJ-ská, hudobná a tanečná špička. „Tento rok budú headlinerom festivalu jednotky slovenského reggae Pokyman a Erik Šulc so svojou Medial Banana Riddim Show. Z domácej scény sa predstaví #hudbazcirezlasky a viac žánrový projekt ARS club. Poprvýkrát sa u nás predstaví brazílske bojový tanec a šport pod taktovkou spišských Capoeira Oria Zambi,“ ozrejmil organizátor.

Aj stálice festivalu

Ako doplnil, tanečné vystúpenia predvedú medzinárodne úspešní tanečníci z domácej liahne a stálice festivalu – Denzz Industry, BDSkrew, Black Ladies a hostia Art Studio S.O.M. ONE z Prešova a Fearless crew z Popradu. Počas streetball turnaja sa o celodennú hudobnú produkciu postarajú ostrieľaní DJ-i RobinDoris a Wallky.

„Sme radi, že sa nám s kolegom Spokom Kramárom popri náročných pracovných aktivitách darí každoročne zorganizovať tento festival a veríme, že v spolupráci s partnermi a skvelými umelcami z nášho mesta sme pripravili opäť zaujímavý program, ktorý si nájde svojho diváka,“ uzavrel Hlavatý.

Videli ste ich? V priloženej galérii nájdete finalistky súťaže Miss Spiša

Sledujte nás aj na našom Facebooku, Instagrame a Twitteri a nenechajte si ujsť ďalší zaujímavý obsah zo Spišskej a okolia.

HI. foto: archívne

Zdroj: Dnes24.sk

[Späť na obsah]

6. Oslávte so svojimi ratoslestami ich sviatok: Veľký prehľad akcií ku Dňu detí v Poprade a okolí

[29.05.2019; dnes24.sk; Poprad; 00:00; Monika Gécziová]

<https://poprad.dnes24.sk/oslavte-so-svojimi-ratoslestami-ich-sviatok-toto-vsetko-sa-bude-v-poprade-a-okoli-diat-331821>

Deň, ktorý patrí deťom. Nezabudnime na ne a oslávme spolu s nimi ich sviatok. Ak ešte stále premýšľate, kam ich zobrať, prinášame prehľad akcií venovaných Dňu detí v Poprade i v okolí.

MDD pre škôlkarov

30. mája od 10:00 – areál Kúpeľov, Nový Smokovec

Predstavenie „Ako Tom pribral“, kde si detičky zašportujú, zaspievajú a naučia sa zdravej výžive. Účinkuje dvojica zabávačov: TOM a ELO. Vstup voľný.

MDD pre školákov

31. mája od 9:00 – areál ZŠ s MŠ, Dolný Smokovec

Beh olympijského dňa pre všetkých zúčastnených a program tanečnej skupiny N Dance Company. Vstup voľný.

Deň detí v Tatranskej galérii

31. mája od 9:00 do 16:00 – Tatranská galéria, Poprad

Tvorivý deň plný zábavy, farieb a pohybu. Tešiť sa môžete na výstavu 'Terakotová armáda', tvorivé disciplíny ako mega koláž galérie, my sme smelí vojaci, kreslenie kriedami a tiež pohybované hry – Twister, TG pexeso, TG puzzle, TG Človečko, hádzanie loptičkami do plechoviek, preťahovanie lanom, skákanie vo vreci... Deti sa tiež môžu zapojiť do súťaže Selfie v TG, kde si priamo v interiéri alebo exteriéri urobia selfie a môžu vyhrať. Vstupné: 1 euro alebo kultúrny poukaz.

Deň detí vo Vendo parku

31. mája od 13:00 do 18:00 – Vendo park, Stará Ľubovňa

Pre detičky je pripravený skákačí hrad, maľovanie na tvár, výroba platiek, fotokútik, cukrová vata pre všetkých, darčeky a súťaže o ceny.

MDD v Kine Tatran – Esá z pralesa

31. mája o 17:00 – Kino Tatran, Poprad

Premietanie animovanej rozprávky Esá z pralesa, pretože keď je džungľa v ohrození ... treba zavolať tých najlepších z pralesa. Vstupné: 1 euro.

Tatranský deň detí

1. júna od 10:00 – Štrbské Pleso

Zažite so svojimi deťuškami športový víkend v Tatrách, ktorý začne už v piatok podvečer detským behom „Nočníček“. Športový víkend sa začne už v piatok 31. mája podvečer detským behom „Nočníček“. V sobotu sa bude pokračovať v športovom areáli, kde si malí aj veľkí návštevníci prídu na svoje. Celý deň bude plný športových a zábavných aktivít. Chýbať nebudú detské behy, preteky na bicykloch, maľovanie na tvár, futbal, badminton, basketbal, pumptracková dráha, florbalové ihrisko, atletika, golfový trenažér i autogramiáda olympionikov – Anastazie Kuzminovej, Danky Bartekovej či Adama Žampu. Súčasťou podujatia je v sobotu večer 7. ročník nočného behu RAJEC HIGH TATRAS NIGHT RUN.

Medzinárodný deň detí s Hasičmi

1. júna od 10:00 do 15:00 – OC Forum, Poprad

Deti sa môžu tešiť na stacionárne ukážky a prehliadku hasičskej techniky. Prebytočnú energiu vyskúšame na prekážkovej dráhe alebo v iných súťažiach pre deti. O tom, akú techniku používali hasiči na záchranu životov v minulosti sa dozvieme viac zo sprievodnej výstavy hasičstva. Chýbať nebude ani obľúbený fotokútik. Sprievodným podujatím bude aj burza hračiek a dospelí s veľkým srdcom môžu v nákupnom centre zakúpiť novú hračku. Všetky budú venované popradskému detskému domovu.

Deň detí v ZOO

1. júna od 10:00 – ZOO, **Spišská Nová Ves**

Užite si s deťmi deň v ZOO plný súťaží a veselej atmosféry. Tešiť sa môžete aj na vystúpenie Dorotky z Fidorkova.

Športuje celá rodina

1. júna od 10:00 do 16:00 – Sobotské námestie, Spišská Sobota

Športové podujatie spojené s oslavou Dňa detí a varením kotlíkového guľáša. Príde aj kúzelník Wolf.

Deň detí so Zajom

1. jún 10:00 – 16:00 – Bachledova dolina, Ždiar

Môžete sa tešiť na súťaženie o maškrtky, žrebovanie o hodnotné ceny, detskú lanovú dráhu (Zip Line), ukážky záchranárskej výbavy a techniky, spoznávanie prírody s PIENAPom, ukážky prvej pomoci, prezentácia stanov a vybavenia, prezentácia maskotov Emila a Gorgyho, maľovanie na tvár a iné.

MDD na Spišskom hrade

1. júna od 11:00 do 16:00 – Spišský hrad, Spišské Podhradie

Deti prídu potešiť choduliari, páni Spiša, tešiť sa môžu na klauniádu, rozprávku Princezná na hrášku, maľovanie na tvár i maľovanie s bublinami a tiež na rozprávkový hrniec.

Lego víkend

1. – 2. júna od 15:00 – OC Madaras, **Spišská Nová Ves**

V rámci MDD sa vaše deti napríklad môžu vyhrať aj s legom.

Mesto Poprad deťom

1. – 3. júna – Nám. sv. Egídia, Poprad (v prípade nepriaznivého počasia v Aréne Poprad)

Zmes zábavných aktivít, atrakcií a obľúbených rozprávok z Divotvornej scény, ale aj tanca v podaní detských folklórnych súborov nielen zo Slovenska, koncert známeho speváka Tomáša Bezdedu so skupinou a chýbať nebudú ani stánky plné sladkostí, atrakcie a súťaže pre najmenších.

Deň detí s Laci Strikeom

1. júna o 14:00 – javisko pri radnici, Kežmarok (v prípade nepriaznivého počasia v Mestskej športovej hale)

Vystúpenie Laci Strika a Street dance academy – 30 rokov tanca a TS Brilant Kežmarok. Pokus o vytvorenie slovenského rekordu v počte tancujúcich detí v bielych tričkách na námestí.

MDD v Kine Tatran – Piadinôžka

1. júna o 16:30 – Kino Tatran, Poprad

Premietanie animovanej rozprávky Pia-dinôžka, v ktorej mladý šikovný Yeti nájde niečo o čom si myslel, že neexistuje, človeka – piadinôžku. Vstupné: 2 eurá.

Rozprávkovo v Nestville parku

1. júna od 10:00 – 2. júna – Nestville park, Hniezdne

Herci z Divadla RAMAGU sa predstavia v známej rozprávke Kráľove nové šaty. Ako sprievodný program sú pripravené zábavné aktivity, návšteva Nestville Chocolate s malým prekvapením a takisto sa na vás tešia maskoti Nestvillko a Fruxík.

Otvorenie ihriska Žihadielka a Deň detí s včielkou Majou

2. júna od 10:00 – Štefánikova (vnútroblok pri kolkárni), Svit

Otvorenie Žihadielka s včielkou Majou, ktoré bude sprevádzať zaujímavý program. Deťuškence sa tak môžu tešiť na Trpaslíkov z RTVS a ich autogramiádu, divadielko „Ako udržať poriadok v lese“ a „Život čistotného mravčeka“, šou s včielkou Majou a tombolou. Starší ocenia eko prednášku s Jakubom Vríčanom „Matka Zem – svet našich detí“. Okrem toho nebudú chýbať súťaže, tvorivé dielničky s eko tematikou, cukrová vata a mnoho ďalších aktivít.

Cirkusový deň detí v parku

2. júna o 13:00 – Severný park, Levoča

Deti sa môžu tešiť na bublinkovú a balónovú šou v podaní Show de Tom, vystúpenie Cirkusu obrov, Usmievanku, deti z CVČ, kolotoče, nafukovacie atrakcie, skautské mestočko, maľovanie na tvár a občerstvenie.

Deň detí v Kine Tatran – Bleskový Manu

2. júna o 16:30 – Kino Tatran, Poprad

Premietanie animovanej rozprávky Bleskový Manu, pri ktorom stačí len mávnuť krídlami a nechať sa niesť. Vstupné: 5 eur – dospelý, 4 eurá – zľavnené.

Mesto plné detí

7. júna od 9:00 – Radničné námestie, **Spišská Nová Ves**

Tešiť sa môžete na množstvo tvorivých dielní, súťaží, hudobných, tanečných i divadelných vystúpení, interaktívnych sprievodných programov. Zaujímavá bude i astro show v prenosnom planetáriu. Chýbať nebude chillout zóna Klubu mladých a prezentácia stredných škôl. Pripravená je aj tanečná súťaž, bábkové divadlo, hudba a tanec v podaní žiakov ZUŠ SNV, škola tanca s BDSKrew, či program detí z CVČ Adam. Najmenších poteší pásmo večerníckov „Naše Babulkovo“ a tých väčších tanečné spracovanie muzikálu The Greatest Showman v podaní členov LaDanza SNV, divadelný svet „Naša trieda“ a koncert skupiny Smola a Hrušky. V rámci sprievodného programu zaujme interaktívne putovanie z rozprávky do rozprávky v parku i animácie ako maľovanie na tvár, farbenie vlasov, bublifukovanie či maskot Mickey.

Deň detí v Stredovekom tábore

9. jún 14:30 – 16:00 – stredoveký vojenský tábor, Stará Ľubovňa

Popoludnie plné divadla, pesničiek a zábavy. V programe vystúpi Hoki-Poki s divadielkom Cesta za dúhou a divadlo Cililing s predstavením Pinokio. Deti čaká maľovanie na tvár, cukrová vata, trampolína, skákací hrad, jazda na koni, streľba z luku a kuše a tiež detský lanový park. Deti do 12 rokov vstup zdarma.

foto: ilustračné

Zdroj: poprad.dnes24.sk

[Späť na obsah]

7. Kráska z nášho mesta na FOTKÁCH: O titul najkrajšej Spišiačky zabojuje aj Vanesa

[29.05.2019; dnes24.sk; Spišská; 00:00; Jana Buvalová]

<https://spisska.dnes24.sk/kraska-z-nasho-mesta-na-fotkach-o-titul-najkrajsej-spisiacky-zabojuje-aj-vanesa-331798>

Finále súťaže krásy Miss Spiša sa blíži. A zabojuje v ňom i Novovešťanka Vanesa Múdra. Toto nám o sebe prezradila...

Je čerstvou maturantkou a už 14. júna zabojuje o titul najkrajšej Spišiačky. Novovešťanka Vanesa Múdra vo finálový večer bude mať číslo 2.

Ako prezradila pre Spišskú 24, do súťaže ju prihlásila známa a jej len oznámila termín, kedy a kde sa má dostaviť. „Ani neviem, ako som ocitla vo finálovej deviatke,“ zasmiala sa. S podobnými súťažami podľa jej slov skúsenosti nemá, okrem pár módných prehliadok, ktoré už predtým absolvovala, no berie túto príležitosť ako novú skúsenosť.

Teší sa

„Keďže som sa nikdy nezaujímala o takéto súťaže, tak očakávanie, ani cieľ nemám, keď som sa už dostala do finále, tak sa teším, že získam nové skúsenosti či príležitosti, a samozrejme, že mi zostane spomienka,“ povedala Vanesa. Ako priblížila, finalistky už naplno nacvičujú choreografie na slávnostný večer a okrem toho ich čaká sústredenie v Tatrách.

A čo hovorí ako jedna z finalistiek na svoje súperky a komu by dopriala získať korunku? „Všetky baby sú naozaj veľmi milé a myslím si, že tvoríme dobrý kolektív. Každá jedna z nás je jedinečná a všetky sme už teraz víťazky, ale hlavne sme si rovnocenné.“

Rada športuje aj číta

Krásna Novovešťanka nemá z finálového večera žiadny stres a plánuje si ho podľa jej slov naplno užiť. Podporu má v celej rodine a známych. Palce jej bude držať aj jej priateľ. „Môj milovaný partner ma podporuje vo všetkom, pre čokoľvek sa rozhodnem v mojom živote, a stojí verne po mojom boku. Je mi veľkou oporou a podporou v každej situácii,“ povedala táto finalistka súťaže krásy.

Kráska z nášho mesta rada športuje, chodí do prírody na turistiku alebo so psom, cestuje, číta knihy či spoznáva rôzne krajiny. A aký má vzťah k svojmu rodnému mestu? „**Spišská Nová Ves** je mesto, v ktorom žijem od narodenia, je to môj domov, kde mám stále dôvod sa vrátiť. Máme krásne námestie s príjemnou atmosférou. Je tu veľa príjemných zákutí a krásna príroda v blízkom okolí a hlavne milujem naše krásne šošovkovité námestie, kde si viem vychutnať dobré jedlo či kávu.“

Do budúcnosti chce Vanesa svoj všeobecný rozhľad rozšíriť, a pokračovať v štúdiu na vysokej škole. „Plánujem sa venovať vlastnému biznisu, niečo sama vytvoriť, dokázať a zanechať po sebe odkaz pre ďalšie generácie,“ uzavrela.

Sledujte nás aj na našom Facebooku, Instagrame a Twitteri a nenechajte si ujsť ďalší zaujímavý obsah zo Spišskej a okolia.

Zdroj: Dnes24.sk

[Späť na obsah]

8. Medzinárodný deň detí? 7 atraktívnych akcií, ktoré môžete navštíviť v Spišskej a okolí

[29.05.2019; dnes24.sk; Spišská; 00:00; Jana Buvalová]

<https://spisska.dnes24.sk/medzinarodny-den-deti-7-atraktivnych-akcii-ktore-mozete-navstivit-v-spisskej-a-okoli-331654>

Sviatok všetkých detí je už onedlho tu. Vybrali sme sedem lákavých podujatí k MDD, ktoré sa uskutočnia v Spišskej a okolí. Tu sú naše tipy.

Deň detí s Ozbrojenými silami SR

1. júna 10:00 na spišskonovoveskom letisku

V sobotu môžete na letisku v **Spišskej Novej Vsi** zažiť Deň detí s Ozbrojenými silami Slovenskej republiky. Program tam odštartuje od 10.00 hodiny. Ešte predtým sa ale pred Radnicou od 8:35 hod. uskutoční koncert Vojenskej hudby. Na letisku je pripravený bohatý celodenný program.

Deň detí v ZOO

1. júna 15:00 v Zoologickej záhrade

Aj v zoologickej záhrade bude v deň sviatku všetkých detí veselo. Okrem príjemného prostredia a zvieracích obyvateľov čaká na najmenších návštevníkov popoludní Dorotka z Fidorkova. Jej predstavenie začne o 15:00 priamo v areáli zoologickej záhrady.

MDD na Plejsoch

1. júna 14:00 v areáli Plejsy

Mesto Krompachy pripravilo pre najmenších k ich sviatku bohatý program. Deti sa môžu tešiť na nafukovacie atrakcie, vodné gule, minitanky, paintball, penovú show, či maľovanie na tvár. V programe nebudú chýbať hasiči a policajti, malých aj veľkých bude zabávať Ujo Ľubo, Edo Drewo a maskoti. Súčasťou programu bude aj trial show v podaní Jána Kočiša, majstra sveta v cyklotriale.

Deň detí na Spišskom hrade

1. júna 11:00 na Spišskom hrade

Vidieť a spoznať dominantu Spiša a ešte sa aj zabaviť môžete v najbližšiu sobotu na Spišskom hrade. Program pre deti odštartuje dopoludnia a bude pokračovať až do 16:00 hod. Nebudú chýbať choduliari či šermiari – Páni Spiša. Deti pobaví klauniáda, maľovanie s bublinami, rozprávka a maľovanie na tvár.

Cirkusový deň detí

2. júna 13:00 v Severnom parku v Levoči

Deň plný zábavy venovaný najmenším sa bude konať aj v susednej Levoči. Tešiť sa môžete na bublinkovú a balónovú show v podaní Show De Tom, vystúpenie Cirkusu obrov, Usmievanku, vystúpenie detí z CVČ, kolotoče, nafukovacie atrakcie, skautské mestečko, maľovanie na tvár či občerstvenie.

Juniliáda

4. júna 15:30 v areáli CVČ Adam **Spišská Nová Ves**

Tradičné podujatie pripravilo pre najmenších centrum voľného času v **Spišskej Novej Vsi**. Popoludnie pre deti spestrí tradičný mini jarmok, vystúpenie detí z CVČ Adam a MŠ na Stolárskej ulici, športové a nafukovacie atrakcie. Nebude chýbať ani zábavné prekvapenie.

Mesto plné detí

7. júna 9:00 na námestí SNV

Námestie v **Spišskej Novej Vsi** bude patriť v prvý júnový piatok opäť po roku všetkým deťom. Tešiť sa môžu na celodenný program priamo v centre mesta. Nebude chýbať rozprávka, hudba, tanec či dokonca prenosné planetárium. Pripravené budú aj rôzne súťaže, tvorivé dielne i maskot. Celodenný program vyvrcholí koncertom kapely Smola a Hrušky.

Sledujte nás aj na našom Facebooku, Instagrame a Twitteri a nenechajte si ujsť ďalší zaujímavý obsah zo Spišskej a okolia.

V našej fotogalérii si môžete pozrieť archívne zábery z akcie Mesto plné detí.

Hl. foto: ilustračné

Zdroj: Dnes24.sk

[Späť na obsah]

9. Cesty a mosty pod Tatrami čakajú rozsiahle opravy

[29.05.2019; spis.korzar.sme.sk; Spiš Korzár / Dopravný servis zo Spiša; 00:00; TASR]

<https://spis.korzar.sme.sk/c/22132617/cesty-a-mosty-pod-tatrami-cakaju-rozsiahle-opravy.html>

Väčšina má byť ukončená ešte v tomto roku.

POPRAD. Cestári pod Tatrami majú v pláne viacero investičných akcií, zrealizovať by ich mali ešte v tomto roku.

Riaditeľ Správy a údržby ciest Prešovského samosprávneho kraja pre oblasť Poprad Marián Barilla potvrdil, že v súčasnosti už prebieha oprava dvoch priepustov a oprava vozovky na ceste 3. triedy v úseku Poprad - Spišské Bystré v dĺžke viac ako 700 metrov.

„Okrem toho taktiež na ceste 3. triedy Veľká Lomnica - Stará Lesná prebieha rekonštrukcia priepustu i vozovky v oblasti železničného prejazdu vo Veľkej Lomnici. Opraví sa tiež príslušná cesta v dĺžke takmer 400 metrov. Po skončení projektu by mal byť prechod cez železničné priecestie bezpečnejší a plynulejší pre motorové vozidlá, autobusy aj nákladné autá. Pracujeme tiež na priesahu obcou Lendak, kde sa opravuje úsek dlhý takmer jeden kilometer,“ doplnil Barilla.

Pokračovanie opravy

Podtatranskí cestári majú okrem toho krajským zastupiteľstvom schválené aj ďalšie investičné akcie, jednou z nich je aj križovatka cesty I/18 s príjazdovou komunikáciou do obce Gánovce pri Poprade.

„V tomto prípade sa už časť cesty zrekonštruovala minulý rok, konkrétne z obce smerom do Popradu až po zákrutu pri pracovisku SHMÚ. Teraz pokračujeme od tejto zákruty až po spomínanú križovatku, ktorá sa zmodernizuje a vytvorí aj na nej nové pripájacie pruhy smerom z a do Gánoviec. Úsek tak bude prehľadnejší a bezpečnejší,“ priblížil Barilla.

Opravené budú aj mosty

Na ceste 2. triedy medzi Popradom a Starým Smokovcom dôjde k oprave odpočívadla na pravej strane cesty, ktoré návštevníci regiónu s obľubou využívajú na oddych a fotografovanie Vysokých Tatier.

Cestári tam chcú opraviť poškodenú asfaltovú plochu, chodník a obnoviť lavičky, stoly, prístrešky, odpadkové koše a stojany na bicykle.

V pláne je tiež rekonštrukcia štyroch mostov v regióne, ktoré sú vo veľmi zlom stave.

„Ide o most na ceste II/537 nad zubačkou v Tatrách, ďalej most na ceste III/3095 v obci Huncovce a mostný objekt na ceste III/3225 v Levočskej doline. V pláne je tiež obnova mosta na ceste II/542 v meste Spišská Belá,“ vymenoval Barilla.

Dodal, že na tento rok je v pláne odstránenie nevyhovujúceho a havarijného stavu ciest 3. triedy medzi Tatranskou Štrbou a Štrbou, priesah obcou Nová Lesná, úsek medzi Batizovcami a Gerlachovom, tiež križovatka v Spišskom Štiavniku, priesah Hozelcom a úseky ciest Ordzovany - Bijacovce a Spišské Podhradie - Katúň.

V rámci modernizácie ciest dôjde tiež k oprave vozovky v Lučivnej, medzi Tatranskou Kotlinou a Lendakom a tiež Klčovom a hranicou okresu **Spišská Nová Ves**.

Najväčšími investičnými akciami z finančného hľadiska spomedzi nich bude pritom rekonštrukcia mosta v Spišskej Belej, kde je zmluvná cena takmer 300 000 eur.

Rovnaké náklady si vyžiada aj oprava cesty medzi Veľkou Lomnicou a Starou Lesnou a 221 000 eur pôjde na rekonštrukciu úseku Spišské Podhradie - Katúň.

„V tomto roku plánujeme do rekonštrukcií na cestách v okresoch Poprad, Kežmarok a Levoča investovať zhruba 2,5 milióna eur a toto číslo ešte nemusí byť konečné,“ uzatvára Barilla.

[Späť na obsah]

10. V okrese Spišská si treba dať opäť bacha: Hrozia búrky, krupobitie aj intenzívne lejaky

[29.05.2019; dnes24.sk; Spišská; 00:00; Dnes24.sk]

<https://spisska.dnes24.sk/v-okrese-spisska-si-treba-dat-opat-bacha-hrozia-burky-krupobitie-aj-intenzivne-lejaky-331779>

Spišskonovoveský okres varujú pred búrkami, krupobitím a aj pred intenzívnymi lejakmi. V ktorých hodinách si treba dnes dať bacha?

Slovenský hydrometeorologický ústav (SHMÚ) vydal na svojom portáli shmu.sk pre náš okres ďalšiu výstrahu prvého stupňa pred búrkami. Platí na stredu 29. mája od 10:00 do 21:00 hodiny.

„V okrese **Spišská Nová Ves** je zvýšená pravdepodobnosť búrok s krúpami, ktoré predstavujú potenciálne nebezpečenstvo pre ľudské aktivity. S búrkami môžu byť spojené krátkodobé ale intenzívne lejaky, pri ktorých môžu úhrny dosiahnuť 20 – 40 mm a nárazy vetra rýchlosť 18 – 23 m/s (65 – 85 km/h),“ uvádzajú meteorológovia.

Podľa ich ďalších slov intenzita sprievodných javov je v danej ročnej dobe a oblasti bežná, ale môže spôsobiť škody menšieho rozsahu.

„Pri spomínaných búrkach je možný prechodný vzostup vodných hladín na malých tokoch a výskyt povodňových úkazov mimo tokov (stekanie vody zo svahov, bahnotok, zatápanie pivníc, podchodov, podjazdov),“ doplnili odborníci SHMÚ.

Sledujte nás aj na našom Facebooku, Instagrame a Twitteri a nenechajte si ujsť ďalší zaujímavý obsah zo Spišskej a okolia.

Videli ste už? Takéto zaujímavé múzeum sa nachádza neďaleko Spišskej

HI. foto: ilustračné
Zdroj: Dnes24.sk

[\[Späť na obsah\]](#)

Slovakia Online s.r.o., Riazanská 57, 831 03 Bratislava, Slovenská republika
